

SYLABUS – OPIS ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU

I. Informacje ogólne

1. Nazwa zajęć/przedmiotu: **Wykluczenie społeczne**
2. Kod zajęć/przedmiotu: 24-PCDL-WYS
3. Rodzaj zajęć/przedmiotu (obowiązkowy lub fakultatywny): **obowiązkowy**
4. Kierunek studiów: **Praca Socjalna**
5. Poziom studiów (I lub II stopień, jednolite studia magisterskie): I stopień
6. Profil studiów (ogólnoakademicki / praktyczny): ogólnoakademicki
7. Rok studiów (jeśli obowiązuje): III rok
8. Rodzaje zajęć i liczba godzin (np.: 15 h W, 30 h ĆW): 30 W
9. Liczba punktów ECTS: 3
10. Imię, nazwisko, tytuł / stopień naukowy, adres e-mail prowadzącego zajęcia: prof. UAM dr hab. Monika Oliwa-Ciesielska
11. Język wykładowy: polski
12. Zajęcia / przedmiot prowadzone zdalnie (e-learning) (tak [częściowo/w całości] / nie): NIE

II. Informacje szczegółowe

1. Cele zajęć/przedmiotu:

Przekazanie wiedzy dotyczącej różnorodnych koncepcji wykluczenia społecznego.

Wyrobinienie umiejętności identyfikowania jednostek i grup marginalnych oraz przyczyn i skutków marginalizacji.

Rozwinięcie zdolności charakteryzowania różnorodnych obszarów wykluczenia ze względu na ekonomiczne i pozaekonomiczne czynniki.

Rozwinięcie zdolności przewidywania procesów zmian społecznych prowadzących do wykluczenia społecznego jednostek i grup społecznych.

Wypracowanie umiejętności rozpoznawania strategii przetrwania jednostek i grup wykluczonych w odniesieniu do norm, wzorów i wartości społecznych.

Wypracowanie wrażliwości w ocenie stylu życia jednostek i grup piętnowanych.

2. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych (jeśli obowiązują): BRAK

3. Efekty uczenia się (EU) dla zajęć i odniesienie do efektów uczenia się (EK) dla kierunku studiów:

Symbol EU dla zajęć/przedmiotu	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia EU student/ka:	Symbole EK dla kierunku studiów
WYS_01	Posiada wiedzę o różnorodnych sposobach definiowania i charakteryzowania wykluczenia społecznego.	K_W02, K_K11
WYS_02	Rozpoznaje zależności między społecznymi i jednostkowymi przyczynami wykluczenia społecznego.	K_W03
WYS_03	Wskazuje na ekonomiczne i pozaekonomiczne podłoże wykluczenia społecznego.	K_W21
WYS_04	Charakteryzuje zależności między społeczną inkluzją a ekskluzją.	K_U03, K_K11
WYS_05	Objaśnia instytucjonalne mechanizmy sprzyjające wykluczeniu.	K_K09, K_U18
WYS_06	Identyfikuje role społeczne narzucane osobom wykluczonym.	K_W21, K_K09
WYS_07	Analizuje różnorodność sytuacji życiowych jednostek i grup wykluczonych.	K_U19
WYS_08	Formułuje realne i potencjalne zagrożenia mające wpływ na poszerzanie granic wykluczonych.	K_U03
WYS_09	Ocenia możliwości przeciwdziałania procesom marginalizacji.	K_U18, K_K09
WYS_10	Ma świadomość trudności w funkcjonowaniu społecznym osób wykluczonych oraz wrażliwość na problemy osób piętnowanych.	K_W21

4. Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się (EU) z odniesieniem do odpowiednich efektów uczenia się (EU) dla zajęć/przedmiotu

Treści programowe dla zajęć/przedmiotu:	Symbol EU dla zajęć/przedmiotu
Wykluczenie w nieuporządkowanych koncepcjach. Underclass. Margines. Obszary wykluczenia. Czy można wybrać wykluczenie?	WYS_01, WYS_10
Gettoizacja przestrzeni? Zachowania wykluczające w publicznych przestrzeniach	WYS_01, WYS_03, WYS_06, WYS_09
Kultura Ubóstwa: Interakcje, Socjalizacja, Konsumpcja. Slumsy. Życie niczyje. Ludzie skazani na wyrzucenie.	WYS_02, WYS_03, WYS_06, WYS_10
Stygmat, Piętno. Oswajanie z piętnem siebie i innych. Obcy a Inny.	WYS_03, WYS_06, WYS_09, WYS_10
Choroba, jako element wykluczenia.	WYS_05, WYS_06, WYS_10
Co robimy ze słabszymi. Przenikanie światów bogactwa i nędzy. Jednostronna granica. Przeżywanie swojej biedy – reguły przetrwania.	WYS_04, WYS_05, WYS_06, WYS_10
Osadzeni. Filozofie karania. Reguły izolacji więziennej. Dotkliwie rytuały wobec odrzuconych. Resocjalizacja jako powrót wykluczonych.	WYS_04, WYS_05, WYS_06, WYS_09, WYS_10
Dziecko jako uczestnik grup marginalnych. Dziedziczenie biedy	WYS_06, WYS_07, WYS_10
Edukacja. Język jako wyznacznik funkcjonowania w świecie.	WYS_07, WYS_08, WYS_10
Wykluczenie poza obszarami ubóstwa.	WYS_07, WYS_08, WYS_10

5. Zalecana literatura:

Obowiązkowa:

Oliwa-Ciesielska M., W poszukiwaniu kultury ubóstwa, Wyd. Nauk. UAM, Poznań 2013.

Do wyboru 1 z proponowanych:

- Przymeński A., Oliwa-Ciesielska M., Publiczna pomoc mieszkaniowa a demarginalizacji społeczna ludności ubogiej, Wyd. Nauk UE, Poznań 2014.
- Declerck P., Rozbitkowie. Rzecz o paryskich kloszardach, MUZA, Warszawa 2004.
- Wallraff G. Z nowego wspaniałego świata, Wyd. Czarne, Wołowiec 2012.
- S. Sikora, R. Gruca, Osadzeni, Poznań 2009.
- Marczewski M., Niewidzialni, Wyd. Czarne, Wołowiec 2012.
- Damon Julien, Wykluczenie, ON, Warszawa 2012.
- K. Marzec-Holka (red.), Marginalizacja w problematyce pedagogiki społecznej i pracy socjalnej, Bydgoszcz 2005 (wybrany dowolny 1 rozdział).
- W. Kubik i B. Urban, (red.) Uwarunkowania i wzory marginalizacji społecznej współczesnej młodzieży, WAM, Kraków 2005 (wybrany dowolny 1 rozdział).

III. Informacje dodatkowe

1. Metody i formy prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych EU (proszę wskazać z proponowanych metod właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne)

Metody i formy prowadzenia zajęć	X
Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień	X
Wykład konwersatoryjny	
Wykład problemowy	X
Dyskusja	
Praca z tekstem	
Metoda analizy przypadków	X
Uczenie problemowe (Problem-based learning)	
Gra dydaktyczna/symulacyjna	
Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych)	
Metoda ćwiczeniowa	
Metoda laboratoryjna	
Metoda badawcza (dociekania naukowego)	
Metoda warsztatowa	
Metoda projektu	
Pokaz i obserwacja	
Demonstracje dźwiękowe i/lub video	X
Metody aktywizujące (np.: „burza mózgów”, technika analizy SWOT, technika drzewka decyzyjnego, metoda „kuli śniegowej”, konstruowanie „map myśli”)	
Praca w grupach	
Inne (jakie?) -	
...	

2. Sposoby oceniania stopnia osiągnięcia EU (proszę wskazać z proponowanych sposobów właściwe dla danego EU lub/i zaproponować inne)

Sposoby oceniania	Symbole EU dla zajęć/przedmiotu									
	W	W	W	W	W	W	W	W	W	W
	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y
	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Egzamin pisemny	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Egzamin ustny										
Egzamin z „otwartą książką”										
Kolokwium pisemne										
Kolokwium ustne										
Test										
Projekt										
Esej										
Raport										
Prezentacja multimedialna										
Egzamin praktyczny (obserwacja wykonawstwa)										
Portfolio										
Inne (jakie?) -										
...										

3. Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Forma aktywności		Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem		30
Praca własna studenta*	Przygotowanie do zajęć	0
	Czytanie wskazanej literatury	30
	Przygotowanie pracy pisemnej, raportu, prezentacji, demonstracji, itp.	0
	Przygotowanie projektu	0
	Przygotowanie pracy semestralnej	0
	Przygotowanie do egzaminu / zaliczenia	40
	Inne (jakie?) -	-
	...	-
SUMA GODZIN		100
LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU		3

* proszę wskazać z proponowanych przykładów pracy własnej studenta właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne

4. Kryteria oceniania wg skali stosowanej w UAM: Egzamin. Warunkiem zdania egzaminu jest pozytywny wynik z testu, który zawiera pytania otwarte i zamknięte. Test weryfikuje wiedzę z zakresu wykluczenia społecznego, a także sprawdza umiejętności reagowania na problemy i umiejętności pomocy osobom zagrożonym bądź wykluczonym. Zaliczenie testu jest możliwe po uzyskaniu 51% punktów.

bardzo dobry (bdb; 5,0):

dobry plus (+db; 4,5):

dobry (db; 4,0):

dostateczny plus (+dst; 3,5):

dostateczny (dst; 3,0):

niedostateczny (ndst; 2,0):